

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

AZ E. M. K. E. brassó-, kis- és nagy-küküllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

brassói, fogarasi, hosszufalusi és zernesti, dícső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszú-aszói, köhalmi, medgyesi, nagy-sinki, segesvári és szent-ágotai kir. járásbírók hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

SZERKESZTŐSÉG:

Brassó, Csergepiaz 148 sz., I. emelet, hol a szerkesztő naponta 4—5 óra között található.

Nagy-Küküllőmegyét érdeklő közlemények Horváth László társzerkesztőhöz Segesvárra, Kis-Küküllőmegyét érdeklő közlemények Gyöngyössi István társzerkesztőhöz Dícső-Szent-Mártonba küldendők.

Kéziratok vissza nem adtnak.

KIADÓ-HIVATAL

Alexi könyvnyomdája, Színház-utca 95. szám, hova az előfizetési és hirdetési díjak bérmentve küldendők.

Hirdetések és Nyilt-tér előre fizetendő.

ELŐFIZETÉSI ÁR

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve: Egész évre 7 frt, felére 3 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 80 kr. Külföldre egész évre 20 frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:

4 hasábas garmond-sor vagy annak helye 5 kr. (1—10 sor 50 kr.) Nagyobb és többszöri hirdetéseknek kedvezmény. Minden egyes hirdetés után még külön 30 kr. helyeg-díj fizetendő.

Nyilttér közlemény sora 10 kr.

HIRDETÉSEK FELVÉTELÉNEK:

Brassóban a kiadóhivatalban. Budapestben, Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Janus, Dukes és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát, Bécsben: Daube G. L. és társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukes M.; Berlinben: Rudolf Mosses Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetés irodájában.

Tisztelt olvasóinkhoz!

Walther Béla tanár ur, a „Brassó” szerkesztésétől e lapok mult számában jelzett hivatalos akadály következtében visszavonulván, — miután a „Brassó” fennállását és virágzását igaz nemzeti ügynek tekintem, felkérésre elhatároztam, hogy jövőjét egy időre összekapcsolom igénytelen nevemmel, és szerkesztéseért a felelősséget elvállalom.

Tettem ezt abban a meggyőződésben, hogy azok, a kik a brassómegyei magyarság kívánságait, a másik három vármegye (Nagy- és Kis-Küküllő, Szeben) érdekeinek kiváló szemmel tartása mellett, kifejezni és érvényre juttatni törekedtek, ezután sem fogják megvonni azt a szellemi és anyagi támogatást, melyet e hazarészben igaz ügyünk, becsületes törekvéstünk megérdemel.

Ennélfogva, miután a lap iránya nem változik, bizalommal kérem fel az eddigi tisztelt munkatársakat, hogy a „Brassó”-t jövőre is támogatni szíveskedjenek.

Hazafias tisztelettel

Dr. Vajna Gábor.

A tanév végén.

(+) A nagy sürgés-forgás, mely az utóbbi napokban nemcsak tanintézetek környékén, de az egész városban észlelhető volt, megszűnt, s helyébe csend lépett.

Vidéki tanuló ifjúságunk a szülői házba tért vissza két óra, élvezendő az aranyos szünidőt!

Nemcsak iskoláink termeiben érezhető az ennek folytán beállott csend és némaság, utcáinkon, sétányainkon is, melyeknek legélénkebb eleme, az ifjúság nagy részt eltűnt, szintén észrevehető. Boldog ifjúság! Neki még van ideje, van módja szünidőt élvezhetni, oly szünidőt, melyben semmi gond nem terheli, — hacsak teljesítette kötelességét a befejezett szorgalmi idő alatt.

Örömtől ragyogó arczczal fogadja az atya, fogadja a jó anya, a jó bizonyítvánnyal hazatért gyermeket, ki kötelességét hiven tel-

jesítette. S ez öröm nemcsak szülői szeretetnek, nem talán ebből folyó szülői hiúságnak kifolyása, ez öröm nagyon jogosult azért, mert az, hogy a gyermek hiven teljesíti kötelességét az iskolában, a lehető legbiztosabb alapja annak, hogy majdan az életben is megállja helyét, hogy ember lesz belőle.

A létért való küzdelem évről évre, sőt napról napra nehezebb lesz, mert hazánk nemzetgazdasági öröndetes fejlődésének kifolyásakép a verseny mind nagyobb és nagyobb lesz.

Hogy a mai ifjakkól lett férfiak az élet küzdterén becsülettel állhassák meg majdan helyüket, a küzdelemre edzeniük kell magukat már az iskolában. Az igények, melyeket az élet támaszt, rohamosan nőnek, s ebből kifolyólag nőniük kell az iskolának tanulóival szemben támasztott igényeinek is. Ha akarjuk, hogy az iskola edzett férfiakat adjon az életnek, a hazának, akkor edzeni kell már a tanulókat, akkor spártai szigorral kell elválasztania az az iskolai életre képest az arra képtelentől, és pedig a képtelenek saját jól felfogott érdekében.

A legszerencsétlenebb emberek azok, kik csak így-amúgy futottak végig a középiskolán, hajótörést szenvednek vagy ama szírtén, mely annak határát képezi, az ugynevezett érettségi vizsgálaton, vagy azután a főiskolai tanulmányokban akadnak meg, mert az alap, melyet a középiskolában leraktak, nem elegendő erős arra, hogy azon tovább építhessenek.

Önmagukkal s a társadalommal hasonlóan meg s szaporítják az állam legveszedelmesebb, mert legelégedetlenebb osztályát, a proletariátust.

S ezek után térjünk át a jó tanulóról, kit jó bizonyítványával a boldog szüle fogadott, a rosszra, ki szemlesítve lépi át a szülei házat, kit szemrehányás s a jó anya fájdalom-könytje fogad.

A szülői szeretet a jó eredményt mindig gyermeke érdemétől tudja be, a rossz, — az nagyrészt a tanár urak büne s mennyi szemrehányást, mennyi vádat kell azoknak meghallgatniok!

A szüle szíve csak a jelen pillanatot érzi és latolgatja s nem tekint a jövőbe, nem tudja belátni, hogy az, a mit ő a pillanatban talán nagy szerencsétlenségnek, nagy csapásnak érez, fiát a jövőben még nagyobb szerencsétlenségtől, attól, hogy egész életén át szerencsétlen, önmagával s a társadalommal meghasonlott emberré legyen, óvja meg, hogy figyelmezteti őt arra, hogy azon pályán, melyre lépett, a számos versenytárs oldalán csak úgy boldogulhat, ha többet, sokkal többet tesz.

A tanulmány nem mindenki dolga, s a tudományos pálya hál' Istennek nem az egyedi, a melyen az ember boldogulhat. Azért, mert valaki az iskolában nem halad jó sikerrel, válhatik belőle más téren még igen kiváló ember, lehet hazájának hasznos polgárává, sőt anyagi tekintetben bátran mondhatjuk, hogy az ugynevezett tudományos pályák tulajdonképp a legháládatlanabbak, s ezeken legnehezebb a középszerűség színén felül emelkedni.

Az iskola — s meggyőződésünk, hogy a felállítandó szabály alól nincs kivétel — az iskola bizonyára legjobban szeretné, ha minden tanítványát kitűnő bizonyítvánnyal bocsátatná haza, s bizonyára nem csekély lelki fájdalmat okoz a bizonyítványokba került elégtelen jegy annak is, ki azt oda beírja. De kötelességét mulasztja a tanár, ha nem teszi, ha az arra nem valót oly pályán engedi haladni, melyre semmiképen nem való.

Egy tanügyi írónk egy alkalommal azon elvet állította fel, hogy a tudományos pályára kerülőknek három dologra van szükségük: tehetség, szorgalom és vagyonra. Csak ki e három kellék felett rendelkezik, való igazán a középiskolába.

Ez ideális követelmény, de a gyakorlatban is legalább kettő kell a három közül, s ki legalább kettő felett rendelkezik, azt az iskolából kielejtezni a tanárok kötelessége.

Ezeket akartuk a lefolyt vizsgálatok befejeztével elmondani.

Nem oly intézmény az iskola többé, melyben a gyermek gondtalanul játszva, felnőhet

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

Színház.

Szombaton, június 28-án, nálunk először adatott „Náni”, Follinus Aurélnak a népszínház egyik pályázatán 100 arannyal jutalmazott népszínműve, a czimszerepben Blahánéval. A darab — nyilván utánzata Almásy „Tót leány”-ának — meglehetősen üres férczmunka. Van egy pár, színész-szerző kezére valló, ügyes jelenete, itt-ott felcsillámlik benne a komikai ér, de alakjainak rajzában teljesen chablonszerű s így szerkezetileg is gyöngö; magát végkifejlését is a véletlen idézi elő.

Különösen kíváncsiak voltunk a darabban előforduló sváb parasztok rajzára, azt vélve, hogy talán valahára életből ellesett, komoly megfigyelésen alapuló vonásokkal fogunk e már ethnographiailag is érdekes alakoknál találkozni. Mindebből azonban semmit sem kapunk, hanem igenis triviális színpadi hagyományt elejétől végig.

Honnan mégis Blaháné roppant sikere a sváb parasztleány szerepében? Hja, édes uram, ezt ismét az ő „elboszorkányosító” művészetének a rovására kell írunk; mert tény az, hogy míg Follinus

„Nánija” a sváb dialectus leszámításával akár Peleskén is jöhetett volna világra, addig Blaháné — Nani hamisítatlan glogováci születés. A mit ugyanis elmulasztott a szerző, megtette a színész. Hol, hol nem, azt én nem tudom, de megfigyelte a sváb népeletet s kiragadott abból egy oly élettéljes alakot, mely becsületre válik művészi appercipiáló képességének. Már az alaphang kitűnően van eltalálva: a phlegmatikus német jellem kimért nyugalma, mely a legmélyebb érzelmi kitöréseken is uralkodik, párosulva a bájos szögletelesség s tartózkodó szemérem bizonyos vegyülékével, melyet legtalálósabban a német „Rührende Einfalt” kifejezéssel jelezhetünk, és ez egyszer megtalált alaphangból ki nem zökken művésznőnk (mily jól esik e szót reá alkalmazva leírni!) egy pillanatra sem; egyszerű megjelenése, beszéde, táncza, éneke mind ezt az egységes felfogást sugároztatja, még oly mozzanatoknál is, hol a szöveg- s zeneszerzők észjárása ugyancsak próbára teszi, például mikor magyar népdalokat énekeltek vele. Hogy mennyire az ő műve ez eredeti felfogás, bizonyítékul csak első felvonásbeli tánczát említem.

Ehhez semmi köze a szerzőnek s benne van a sváb leány egész jelleme. A kik látták az „Ingyen-élők” magyar leánykájának tánczát s Blaháné akkori

arczjátékát megfigyelve, azt Naniéval összehasonlították ländler-je alatt, lehetetlen, hogy bámulattal ne adózzanak művésznőnk genie-jének. Ott a táncz hevétől elragadott leány szilaj öröme minden arczvonáson, itt szinte áhítatos komolyság. Látszik e sváb leányon, hogy még tánczát is komolyan megoldandó feladatnak veszi, melynek becsülettel végire akar járni.

De nem folytatom tovább. Ily alakítások után, mint Blaháné Nánija, csak azon csodálkozhatik az ember, miért nem járnak el népszínmű-szerzőink a régi olasz commedia dell' arte módjára, általános utasításokat adva a művésznőnek s reá bízva a kidolgozás részleteit. Ők kimélnék magukat, darabjuk s a közönség bizonyára nyerne.

A krónikai hűség kedvéért jegyezzük meg még, hogy a színház zsúfolásig tele volt s minden pillanatban meg-megújuló lelkesedéssel tapsolt a művésznőnek, kit egy valóban pompás virágpárnával is kitüntetett egy lelkes műbarát. — Végül adjuk meg Kovácsnak a magáét, ki egy pesti jogász-sviahábot ügyesen alakított. Előnyére válnék azonban, ha megszokná a Gyenes-féle kiabáló modort.

B.

A „Tót leány” előadása június 29-én gyönyörű folytatása volt Blaháné a vendéjátéki szövegkönyv szerzője - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

férfit, sok igénytel lép fel a reábizott gyermekkel, ifjuval szemben, s ezt kell tennie, mert csak úgy felel meg igazán hivatásának.

A jó előmenetellel hazatért tanulóknak s szüleiknek a gyorsan muló szünidő zavartalan élvezetét kívánjuk; azon szülőknek pedig, kik gyermekük előmenetelével nincsenek megelégedve, ajánljuk: törekedjék a szülői ház, ha hanyagság okozta a nem kielégítő előmenetelt, gyermekükben a kötelességtudás érzetét fokozni, fejleszteni, ha pedig tehetségtelenség, hivatottság hiánya oka az elmaradásnak, akkor mondjanak le a szándékról gyermeküket tudományos életpályára nevelni, s neveljék olyanra, melyre tehetségei, talán a gyermek hajlama is inkább utalják.

Gyermekeinket boldog, sorsukkal megelégedett emberekké akarjuk nevelni, e végezteltartsuk szem előtt, s e végeztélra sok út vezet, de egy sincs, mely minden körülmények között alkalmazható volna, a középiskola pedig legkevésbé azon út, mely biztosan, mely minden esetben e végeztél felé vezetne.

A szünidő alkalmas az e problema feletti elmélkedésre s határozásra. Határozzon minden szüle úgy, hogy gyermeke boldogsága, boldogulása az élet színterén legyen megállapodásának gyümölcse.

S még egyszer boldog szünidőt!

Belföld.

A delegatiók ez évi munkájukat befejezték. Ha munkásságuk eredményét pár szóban össze akarjuk foglalni, azt mondhatjuk, hogy megszavaztak mindent, a mit kértek tőlük, az pedig sok s így hát mondhatjuk, hogy a delegatiók sokat végeztek.

A közös kormány által kívánt összes költség a múlt évit több mint három millió forinttal haladja meg.

A közös kormány az elért eredménnyel teljesen meg lehet elégedve; nemcsak pénzzel, de részben dícsőséggel is megrakottan tért vissza Bécsbe.

Kállay bécsi közös pénzügyminiszter diadalát főként azon valóban fényes eredményeknek köszöni, melyeket organizáló és civilizáló munkájával az occupált tartományokban elért.

Elismeréssel halmoztatott el a közös külügyminiszter is, s kivívta azt azon őszinte nyíltságával, melylyel politikai magatartásának elveit fejtegette, de egyuttal azon erélye által, mely monarchiánk Balkán-politikájában kivált a legutóbbi időben nyilvánult.

Kevésbé örömdetesen hatottak a delegátusokra a közös hadügyminiszter kívánságai, melyekből világosan kitűnt, hogy hiu ábrándban ringatóztak intőz körök egy évvel ezelőtt, azt remélve, hogy a nagy befektetések ideje lejárt, s ezután a hadügyterén is kevesebb költségekkel fogjuk beérhetni. A hadügyi budgetnek ez évi tárgyalása ép az ellenkezőről győzött meg, arról ugyanis, hogy a hadügyminiszter czéltudatosan a tényleges és tetteleg szolgáló haderő tetemes szaporítására törekszik, sőt, hogy a

békeállományt a póttartalékosokról szóló 1881-ik törvény kissé erőltetett interpretációja által, már tényleg életbe is léptette.

A delegátusok a kívánt összegeket megszavazták, de pénzügyi szempontból komoly aggodalmaiknak adtak kifejezést, s ez aggodalmakat osztja velök a monarchia minden polgára.

Az államok mind ideges gyorsasággal készülődnek a nagy háborúra, mely sötét felhőként borong a láthatáron. A népek alig bírják elviselni a béke költségeit s már-már összetörnek sulya alatt; hogyan viselhetjük el majd a háborúnak százszorta nagyobb terhét?

Külföld.

Sokáig foglalkozott a sajtó Panicza őrnagy összeesküvésével, perével, majd meg a halálos ítélettel, melyet bírái kimondtak fejére s mely hetek óta mint a kivont pallos lebegett feje fölött: mégis megdöbbenéssel hallottuk mindnyájan, hogy ezt az ítéletet végre is hajtották, hogy Panicza meghalt. Panicza slivniczai harcainak emléke még mindig oly fényes, tekintélye oly általános, hogy a bíráktól is megkegyelmezésre ajánlott hős halálát tényleg senki sem várta. Ferdinánd fejedelem elődje e rajongó híve felett a bírák kegyelmi ajánlata daczára eltörte a pálcát s átadta a halálnak. Junius 28-án reggeli 10 órakor egy zárt kocsit a Sophia melletti táborba hozta, hol öt ezred s Markoff főállamügyész jelenlétében agyonlővetett. Miután megérkezett s egy tábori papnak meggyónt, köszönt a jelenlévő tiszteteknek, biztos léptekkel a kijelölt fához lépett s maga kötötte be szeméit. Közvetlenül mielőtt az ítélet végrehajtására kirendelt 21 katonából álló csapatot hadnagya tüzelésre vezényelte volna, Panicza erős, messzeható hangon kiáltotta: „Éljen Bulgária!” Erre eldőrdült a lövés s Panicza halva rogyott össze.

Noha a nagylelkűség a legszebb fejedelmi erény, nem lehet Ferdinándot elítélni azért, hogy megsemmisíté azokat, kik trónját, biztonságát fenyegetik; de hogy nem volt fejedelmi tett ez ítéletet még csak Rucsuk alatt a hajón aláírni s aztán elhagyva az országot, mintegy futni népe közvéleménye elől: az bizonyos. A ki halált mer mondani másokra, annak legyen elég erkölcsi bátorsága ítélete hatását bevárni s elviselni. Mikor ez elutazás s az áldozat halála hírét egyszerre olvastuk, V. László királyunk jutott eszünkbe.

A fejedelmi találkozások sora megnyílt, a meny nyiben a német császárt szállító hajóraj jun. 28-án Helsingörben megérkezett, hol a dán király a királyi ház hercegeivel, miután a „Danebrog” nevű hajón eléje sietett volt, a legmelegebben fogadta. A kikötőnél összesereglett nép éljenei nagyban emelték e fejedelmi találkozások jelentőségét. Nagyon örömdetes tény, hogy a német és dán nép közötti hidegség mindinkább enyészik s így a böles államférfiak által elhínt békülés magva egyre szerencsésebb csírázásnak indul.

jának jelleme is valóban tót volt, mely gyönyörűen tükröztette vissza a tót nép tipikus vonásait. A milyen komoly a német nép, olyan naiv, gyermetes a tót, s azért rendkívül könnyűk, gyorsak átmenetei egyik érzelemből a másikba. Mint a gyermek tud egyik pillanatban szíve szerint örömdeni, kacagni, a másikban meg már fájdalommal hat meg, sőt nem sokszor egyszerre mosolyog is, sir is. De mindig naiv, élénk és természetes. E mindig mindent könnyen elviselő, jószívű, hálás, ragaszkodó s gyermekiességében és természetességében megható típusnak Blaháné oly művész tolmácsa, a melyet még nem láttunk. Ha művészi játékában mégis ki akarnék valamit emelni, mint kiválóan jeleset, a nevetését kellene emlitenem. A ki ezt a nevetést hallja, az megelégedik minden bajáról s egy pillanatra nem tudja, hogy van a földön gond és bánat.

A többi közreműködőkről csak annyit akarok mondani, hogy mindegyik legjobb ereje szerint megtette a magáét. A közönség pedig, mely az egész házat betöltötte, a rekkenő hőségről is megmegledezett, oly egész lélekkel gyönyörködött a nagy művész játékában.

H.

Brassó vármegye ebtartási szabályrendelete.

I. Az ebadó megállapítása.

Minden kutya 3 hónapos korától kezdve az alábbi kivételekkel ebadó (díj) alá esik. Ezen ebadó (díj) egy-egy évre

- a.) kedvtőlésből tartott u. n. luxus-kutyákért és pedig a dogge, bulldog, neufundlandi, Szt.-Bernhardi és ezekhez hasonló és nagyobb veszélyesebbekért 8 frt. minden más kisebb fajtaúért 4 „
- b.) vadászkutyákért és pedig vizsla, kopóért 1 „ agárért 3 „
- c.) mészáros kutyáért 5 „

A község (város) területén 2 pásztorkutyáért, a község külterületén általában, valamint a belterületén, de a község utcáitól félreeső, külön álló helyein lakásokhoz tartozó házőrző kutyáért és pedig minden udvar után egyet számítva, végül a havasokon és erdőkön legelő nyájak után 3 kutyáért adó nem fizetetik; az egynél, illetve 2- és 3-nál nagyobb számban tartott hasonló minőségű kutyák után azonban külön-külön 1 frt adó fizetendő. Megjegyeztetvén, hogy ezek kizárólag ugynevezett juhász-kutya fajtájuk lehetnek.

Vadász-kutyának azonban csak az tekinthető, melynek tulajdonosa vadászatra jogosultságát kimutatja, ellenkező esetben vizsla, kopó, és agár is kedvtőlésből tartott luxus kutyának tekintetik és 4 frt ebadó alá esik.

Forgás alatt álló nőstény kutyák a forgás ideje alatt se szájkosár, se czölönkkel, se anélkül szabadon nem bocsáthatók.

II. Az ebadó kivétele, beszedése, kezelése.

2. §.

Az ebadó kivételének alapját az összeírás képezi.

Az összeírás évenként július hónapban más adó-nemekhez hasonlóan községekben az előjáróság, törvényhatósági és rendezett tanácsu városokban a város tanácsa által történik.

Mi végből köteles mindenki az előre közhírré teendő 8 napi határidőben a birtokában lévő ebeket, azok számának, minőségének megjelölése mellett bejelenteni és a bejelentést lakásának pontos jelzése mellett sajátkezüleg aláírni, az ide vonatkozó űrlappal az érdekeltek hivatalból láttatnak el, írni nem tudók a bejelentést előszóval is megtehetik, mely esetben az űrlapot az eb tulajdonos bementése szerint a községi jegyző, illetve városi tanács közege köteles kitölteni.

A ki évközben jut kutyának birtokába, tartozik 3 nap alatt az előző bekezdésben érintett bejelentést megtenni.

A ki az összeírás után egy félévén belül szerez kutyát, az egész, a ki félév letelte után jut kutyának birtokába, az évi díj felét tartozik fizetni.

A kinek adó alá felvett kutyája évközben elvesz, ugyanolyan minőségű kutyát adófizetés nélkül tarthat és csak a mennyiben az ujonnan szerzett kutyákra magasabb adó esnék, tartozik a többletet fizetni, hasonlóan az, a ki oly kutyát szerez vagy bír, mely után az adó az ország bármely más községében lefizettetett, újabb tartózkodási helyén ebadóval meg nem róható; ezen körülmény az alább érintett összeírás jegyzet rovatában főlemlitendő.

A bejelentési űrlap mintája a következő:

Község, (város):

Járás:

Törvényhatóság:

Ebtartási összeírásnak alapul szolgáló bejelentési űrlap:

Az eb tulajdonos neve:

Lakás, (utca, házszám):

A birtokában található ebek száma, minősége (faj, nem, kor):

Kelet és aláírás:

(Folytatása következik.)

NAPI HIREK.

Előfizetési felhívás.

F. évi július hó 1-ével lapunkra új (július 1-től október 1-ig terjedő) előfizetést nyitunk. Lapunk az eddigi irányban haladva, továbbra is első sorban Erdély keleti végvi-

rozatának. Az első népszínmű-est magyar leánya, a második est sváb leánya után harmadszorra mint tót leány bájolta el a publikumot.

A „Tót leány” mint költői és drámai mű végtelen gyenge s folyton eszembe juttatta egyik legjelesebb írónk panaszát, hogy a magyar népszínmű ujabban egyre súlyed és hanyatlak s hogy épen Blaháné az, a ki megrontja, mert elbájoló játékával a leggyarlóbb darabot is diadalra juttatja s ezzel az írókat könnyelműségre, hanyagságra csábítja. Bizonyos, hogy a „Tót leány”-ban Almásy T. vajmi kevés drámai tehetséget mutat. A drámának éltető lelke a tetterő s abból darabjában ugyan semmi sincsen. Valahányszor úgy alakul a helyzet, hogy tenni kellene valamit, kitűnik, hogy a cselekvő személyekben hiányzik ahhoz a bátorság, a miért a darabnak igazi cselekvénye nincs is és az egész inkább nyulik, mint fejlődik. Ehhez járul, hogy egyes jelenetek szálmassan izléstelenek. Mindazonáltal nem tudunk a szerzőre érdeme szerint haragudni, mert a jeles művésznőnek mégis alkalmat adott egy valóban elragadó alkotásra. Blaha L. a. Hankája virtuóz alkotás, de még annál jóval több is: valódi művészi remek. A tótos magyar beszédnek az a páratlan könnyűsége virtuóz dolog, de sokkal nagyobb az, hogy Hanká-

dékeinek érdekeit fogja képviselni és előmozdítani. E mellett azonban tájékoztatni fogjuk t. olvasóinkat úgy a hazai, mint a külföldi politika legfontosabb kérdéseiről; hozni fogjuk továbbra is a helyi érdektől és a nagyvilági legújabb híreket; közgazdasági rovatunkban kizárólag városunk és vidékünk gazdasági, kereskedelmi, ipari és forgalmi viszonyaival foglalkozunk; végül kiváló gondot fordítunk tárcánkra, melybe csakis irodalmi színvonalon álló, érdekes és szórakoztató közleményeket veszünk fel.

Ajánljuk lapunkat a t. olvasóközönség szíves figyelmébe és hazafias pártfogásába és kérjük az előfizetésnek idején való megújítását, nehogy a lap szétküldésében késedelem álljon be.

Együttal kérjük azon t. előfizetőinket, kik a múlt negyedévre az előfizetési díjjal még hátralékban vannak, szíveskedjenek azt lapunk kiadóhivatalába mielőbb beküldeni.

Hazafias tisztelettel

Brassó, 1890. július havában

A „Brassó” szerkesztősege és kiadóhivatala.

Udvari hír. Ő Felsége a király június 28-án este 9 órasor az osztrák-magyar államvasut személyvonatával Bécsbe utazott, miután néhány hetet Budapesten töltött volt. Az udvari személyzet csak tegnap tért vissza Bécsbe.

A királykasszony menyegzője és a főváros. Mária Valéria királykisasszony menyegzője napján, július 31-én nagy ünnepélyek színhelye lesz a főváros. Az ünnepélyek rendezésére kiküldött végrehajtó bizottság a múlt héten tartott ülést Gerlóczi Károly alpolgármester elnöklése alatt. A végrehajtó bizottság meg is állapította az ünnepélyek programját főbb vonásaiban. A lakodalom napján a főváros összes kegyurasági templomaiban ünnepélyes hála-istenistiszteletet tartanak. A főistentisztelet az ujonnan restaurált belvárosi plebánia templomban lesz, délelőtt tíz órakor. Az egyházi szertartást valószínűleg püspök fogja végezni nagy és fényes papi segédlet mellett s a budai dalárda előadja Volkmann D-dur vocal miséjét. Az istenistiszteletre hivatalosak lesznek a hatóságok fejei s a főváros képviselőtestülete, kiknek számára a templom padsorait fentartják. Lesz a lakodalom napján a fővárosban diszlövészeti is. A budapesti lövész társulat rendezi saját helyiségében és három napig tart. A nagy diszlövészeti díjazással is egybe lesz kötve. A díjazások összege 1500 frtot tesz ki, melyhez a főváros 1000 frttal járul. Az első díj 150 franc aranyban, a második díj 100 franc aranyban s a hölgyek részére is van kitűzve díj. A három napig tartó diszlövészeti az esküvő napján, d. u. 4 órakor kezdődik s a rendező bizottság meghívja rá a királyt is és a magyarországi összes lövész egyesületeket. A főváros több főpontján, a városligetben, a budai kiosk előtt, a Vigadó előtti téren, Erzsébet téren, s a Kálvin-téren térzene lesz az esküvő napján. Tervben van disz színelőadás is. Beniczky Ferencz intendánst felkéri a bizottság, hogy a szünet daczára, ha lehetséges, az operaházban vagy a nemzeti színházban disz előadás rendeztessék. A végrehajtó bizottság különben legközelebb újra ülést tart s azon az ünnepély részleteit állapítja meg.

Blaha Lujza asszony, a nemzet pacsirtájának itteni vendégszereplése váratlan s fatális véget ért, s tegnap, — hogy stilszerűen fejezzük ki magunkat — elröpült, s a kik a hirdetett előadásra jegyüket előre váltották, (pedig szép számmal voltak), este az ünnepelt művész helyett, csak a nagy falragaszt láthatták, mely hirdette, hogy nincs előadás. Az ünnepelt diva, ki mint értesültünk, a kikötött tiszteletdíjnak csak kicsiny töredékét kapta volt meg, a mai est jóvedelmét, a társulat tagjainak szánta volt, de a végrehajtó másként gondolta s ma reggeltől a pénztárba befolyó minden egyes hatost azonnal lefoglaltatott. — Az e felett elkeseredett művész, ki e fellépte által a társulat tagjainak sanyaru sorsán akart némiképp segíteni, befogatott s a délutáni gyorsvonattal haza utazott. Értjük elkeseredését, de mégis fájjaljuk, hogy megfélekedett a közönségről, mely őt oly lelkesedéssel fogadta, mint előtte magyar művészt Brassóban soha. Kömley ur, színigazgatói pályafutását — ezt a magyar színügy érdekében is kívánni akarjuk — ezzel talán csak befejezte. Ugy vagyunk értesülve, hogy már a tegnapi előadást is csak egy polgártársunk tetemes pénzáldozata tette lehetővé, s

tudunkkal többen vannak, kiknek bizalmával e Kömley ur lelketlenül visszaélt. De nem ez az, mit leginkább fájjalunk, ezt az illetők ki fogják heverni, de a magyar színügy reputációja az egész botrány által oly súlyosan károsodott, hogy évek sora nem lesz elegendő a csorbát helyrehozni, s a kész babérkoszorú, melyet Brassó magyarsága ma este a nagy művésznőnek akart tisztelete jeleül átnyújtani, egyelőre sarkosorujává lett a magyar színügynek Brassóban.

Rendőri hírek. Szombaton este Budeanu Juon pincér Prahovárol a helybeli indóház egyik hivatalos szobájából egy egyenruha köpenyt, egy felöltőt és egy sikkát lopott el. A tettest azonnal letartóztatták és elzárták. Ő azonban a rendőrségi fogházszobából meg akart szökni, mi végből az ablakrácsokat két rudját nagy erőfeszítéssel kitörte; két további rud kitörésének megkísérlésénél azonban ereje elhagyta — A „Kronstädter Zeitung” f. évi április 30-ki 99-ik számában azon rendőri hírt közölte, hogy Rada József helybeli kéményseprő ellen egy óra ellopásának gyanúja miatt a büntető eljárás megindított, mely hírhez kívánatra most azon megjegyzést tesszük, hogy a helybeli kir. törvényszék, mint bünyenyítő bíróság f. évi május 19-én 2121.—1890. bf. sz. a. kelt határozatával Rada József ellen a büntető eljárást végkép beszüntette. — Az elmúlt napokban az ág. ev. templom udvarán egy ezüst hajtű találtatott, mely a városkapitányságnál átvethető.

Brassai beteg. Mint őszinte részvétellel értesülünk, egyik legkiválóbb tudósunk: az ősz Brassai súlyosan beteg. Erős váltólázban szenved már két hét óta, melyhez az utóbbi napokban még gyomorgörcsök is járultak, melyek erejét végkép kimerítették. Dr. Brandt József orvos kezeli és beteggyát számos ismerőse és tisztelője veszi körül.

Festőnők tárlata volt látható a múlt héten a budai várkert bazarhelyiségeiben. Az öt évvel ezelőtt alapított női festőtanfolyam 17 növendéke állított ki körülbelül 200 festményt és rajzot, köztük néhány figyelemreméltót is. Általában a kiállítás arról tett tanúságot, hogy a tanfolyam céljának megfelelően működőket képez s így terjeszti a műérzést és a művészet iránti melegebb érdeklődést, a mire bizony nálunk még nagy szükség van.

Katonásodunk. A táviró Berlinből azon nem érdektelen hírt hozza, hogy az ifjú császár fiai neveltetése ügyében szakított a tradícióval, melynél fogva a porosz hercegek nyilvános gymnasiumban s egyetemen nyerték kiképzetésüket. A német s porosz koronaherceg s öcsésének Eitel Fritznek neveltetése, a berlini nagy cadetiskolára fog bízni! —

A szerkesztőségéből. Szerényen lép be egy süldő poéta a szerkesztői irodába, hol lázas sietséggel szercegnak a munkatársak tollai s sziszegnek az ollók. „Néhány verset hozok”, mondja a belépett, az ideges szerkesztőhöz fordulva. Az fel sem tekint, s tovább írva, így válaszol a dicsőséget remélő írónak: Itt áll a papirkosár, csak dobja be.

Uj zene-palota. Hír szerint gróf Csáky Albin vallás- és közoktatásügyi miniszter Budapesten új zenepalotát szándékozik építtetni s e végből nem-sokára enquettet fog összehívni.

A cholera-ról. A legújabb távirati tudósítások szerint Valencia tartományban esőkkenőben van a choleraesetek száma, mig Valencia városban egy eset sem fordult elő. — Bécsből magán forrásból azt jelentik, hogy ott kiütött a cholera s eddig már hét eset fordult elő. A bécsi lapok állítolag azért hallgatnak erről, mert a polgármester fölkerlte volna őket, hogy az idegen forgalom érdekében ne közöljék a hivatalos jelentéseket. — Bukaresti lapok azt írták volt, hogy Magyarországon is fordultak elő choleraesetek. E hír — mint értesülünk — minden alapot nélkülöz s eddigelé Magyarország területén ázsiai choleraeset nem fordult elő.

Gróf mint falusi bíró. Pestmegye Tass községében Vay Tibor grófot választották meg bírónak, s ő e tiszteletet el is vállalta. A tisztjével járó fizetésről lemondott s még egy 300 frtnyi alapítványt tett a község szegényei javára.

Megint új puskapor. A közös hadügyminiszternek néhány nappal ezelőtt ajánlatot tettek egy új füstnélkül robbanó puskapor előállítására. Ez a puskapor abban különbözik az eddigitől, hogy könnyebben előállítható, szagtalanabb és még kevesebb füsttel robban.

Botrány a római községtanácsban. A római községtanács június 27-iki esti ülése hallatlanul viha-

ros lefolyású volt. A községtanács ugyanis elhatározta, hogy lemond a kormány egy törvényjavaslata következtében, mely Róma önkormányzatát teljesen megsemmisítené. Két községtanácsos mégis a lemondás ellen nyilatkozott és pedig Garibaldi Menotti és Barcello. A hírlapírók karzatáról erre egy Casali nevű tudósító azt kiáltotta oda Garibaldi Meottinak, hogy: „Maradjon Caprerában!” mire Vassalo Luigi a közbeszólónak e szót dörögte oda: „Hallgass, te vén gyertyakoppantó és tiszteld a Garibaldi nevét!” Erre Casali fölemelkedett és egy tintatartót dobott Vassalo fejéhez s a tanácssterem közepére futott, Vassalo utána eredt s kétszer arcúl ütötte. A közönség keresztül törve a korlátokon, berontott a terembe, hol a tanácsosok kiabáltak, fenyegetőztek és szitkozódtak. Egyszerre megharsant a kürtész s megjelent a rendőrség és ki akarta a termet üríteni. Általános meghökkenés. A beállt csendben a polgármester azt kérdezte: „Ki hívta ide a rendőrséget?” Egy rendőrbiztos így válaszolt: „Egy hivataloszolga, nagyságos polgármester ur.” E jelenet komikuma egyszerre megváltoztatta a hangulatot. Általános kacaj tört ki. Végre a tanácsosok egyenkint beadták lemondásukat, a főtebb említett kettő kivételével, a polgármesternek.

A magyar-francia biztosító részvénytársaság Beniczky Ferencz ur ő nagyméltósága elnöklése alatt f. évi június 21-én tartotta 10-ik évi rendes közgyűlését.

A jelentés konstatálja, hogy az intézet minden ágazatában nagy, egészséges és kiterjedt alapokon nyugvó üzlet felett rendelkezik. A társaság az elemi és baleset-ágazatban 5.2 millió forintnyi, az életosztályban 0.9 millió forintnyi díjbevétel mellett, egy rendes lefolyásában hasznóhajtó üzletéről számol, mely csakis az átvett kockázatok lebonyolítása s az átvett vagyon-állag lelkiismeretes értékelése és a múlt évben még felette magas költségek-állag következtében eredményezte az ismert veszteséget.

A fenjelzett vészthozó kockázatok immár teljesen lebonyolítvák, úgy hogy hasonló veszteségek a jövőben ki vannak zárva. Az igazgatóság a f. évre a kezelési költségeket jelentékenyen leszállította s további megtakarításokat helyez kilátásba.

Az igazgatóság teljes megnyugvással tekint immár a társaság üzletének zavartalan fejlődése elé, mely 9 millió forintnyi tüzdíjkötelezvény-állag és 20 millió forintnyi életbiztosítási tárcza egészséges alapján, az erőteljes fejlődés minden tényezőjét hordja magában.

Az igazgatóság programja egészen rövid: nyugodt, szolid s takarékos üzletvezetés, technikai reformok utáni komoly törekvés, melyek a külszolgálatot hathatósabbá s ez által kevésbé költségessé teszik és pontos, előzékeny és lelkiismeretes kárendezés.

Az igazgatóság által ajánlott határozatok elfogadása folytán a veszteségek leírása céljából lebélyegzett részvénytőke új részvények kibocsátása által a B. sorozatu részvénytőke eredeti magasságára 1.500.000 frtra kiegészítették s ez által a társaság biztosítéki alapjai részvénytőkében 1.500.000.—. tőketartalékban 151.687.87, kártalékokban 1.044.930.14, díjtartalékokban 3.970.229.14, összesen 6.666.847.15-ra rugnak, melyek tulnyomó részben pupilláris értékekben és házakban vannak elhelyezve.

Az új kibocsátású részvényekből 5000 darab 500.000 frttal már el is van helyezve.

A felügyelő-bizottság felolvasás alá került jelentése hangsúlyozza, hogy az 1889. évi számadási zárlatban eszközölt leírások és tartalékolások a legfokozottabb elővigyázat követelményeinek felelnek meg, s az elfogadásra ajánlott igazgatósági előterjesztések kapcsán a társaság viszonyait teljesen consolidáltaknak mutatják.

Az intézetnek reális s teljesen egészséges alapon nyugvó további fennállása a mai közgyűlés által elhatározottat s biztosítottat.

Nagy megnyugvással üdvözljük e határozottat a biztosító közönség érdekében, melynek e társaság 10 éves fennállása óta a biztosítások körül tetemes könnyítéseket s olcsóbb díjtételeket nyújtott.

Nemzetgazdasági szempontból az intézetnek jutott szerep fontossága mellett bizonyít a kártérítések címén kifizetett tekintélyes összeg, mely a 10 üzletévben 46.236.859 frt 37 kr-ra rugott. (205) 1—1

